№674 ١٩١١ سنه ٢٤ اپریل

یکشنبه

١٧٤ نچی نومر ١٣٢٩ سنه ٨ جمادی الاولی

یولدز

آلتنچی سنه

«یولدز»
یکشنبه، سه‌شنبه و پنجشنبه کونلرنده هفته‌ده
اوچ مرتبه نشر ایدلور، ملی جریدهٔ ترکیه‌در.
بهاسی: بر سنه اوچون دورت صوم،
آلتی آی اوچون ایکی صوم،
اوچ آی اوچون ۱ صوم ۲۰ تیندر.
آدریس آلماشدرو ۲۸ تین.
اداره‌سی بچه‌ن بازارنده «بلغار»
مسافرخانه‌سنده ۱۹ نچی نومرده‌در.

ГАЗЕТА
„ЮЛДУЗЪ“
Цѣна 4 руб. на годъ
Редакція и Контора:
Казань номера „Болгаръ“ № 19-й.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“.
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.
Телефонъ № 748

ترك لسانی مجلرینه

استامبولدن یاڭا کلدی! ترك لساننه عائد کتابلر

تسهیل الفباء عثمانی	١٠تین	اصول انشأ و کتابت	٢٠تین
بدایت قرائت	١٠ «	خلاصهٔ صرف عثمانی	١٠ «
مشروطیت عثمانیه الفباسی	١٢ «	لسان عثمانی ٢نچی سنه‌گه	
یڭی الفبا	٥ «	صرف ونحو قسمی مجلد	١ صوم ٢٠ «
املا خواجه‌سی	٢٥ «		

آدرس: Казань „Маарифъ“

کریموف، حسینوف وشرکاسی‌نك اورنبورغده هم اوفاده‌غی
مطبعه‌لرنده هرتورلی مطبعه وکتاب توبله‌و اشلرینه

زاکازلر قبول قیلنه

اشله‌و تیز، یاخشی، ماتور، چیستا، درست هم‌نفیس.

بهالر رقابت قبول ایتمه‌سلك درجه‌ده آرزان

آدریس: Оренбургъ یاکه Уфа Т-ву Каримовъ Хусаиновъ и К о.

زاغرانیچسه‌دن مخصوص اشله‌نوب کیلدی شاعر
عبدالله افندی توقایف‌نك

رسمی

بهاسی بره‌مله‌ب ٥تین. صاتار اوچون کوبله‌ب آلدروچیلرغه
تنزیل یاصالور.

تیزدن باشقه مشهور کشیلرنك رسملری اشله‌نوب کیله‌چك.

آدریس: Казань „Сабахъ“

تجارت‌خانه برادران کریمفلر. قزان، اورنبورغ، اوفا
باصلوب چقدی

مفتی الاسلام الحاج محمدیار سلطانف‌نك ٣٥ یللق یوبیلی‌بی
شرفنه نشر ایتلگان تاتار خانلری
اسمنده ملی تاریخ

Казань, Оренбургъ, Уфа, Бр. Каримовымъ.

ایلیکترو تیاتر
«سۆیت»
مسکاوسکی اورامده، اشچیغلوف یورطنده

مسلمان قرنداشلرمزگه کیچ یورو اوڭغایسز بولغان سببلی تیاتر هرکون ساعت ایکیدن آچق بولور.

آپریل ٢١ ندن ٢٥ ینه قدر کورسه‌تله‌چك رسملر:

١) فائوست (قوّتلی دراما) بو کارتینه ٢ بولکدن عبارت اولوب ٦٥٠ میتر اوزونلغنده‌در. ٢) هاروت کولی (طبیعتدن گوزه‌ل کورنش) ٣) عاشق قاین آنا (بیك کولکی) ٤) خاتون حیله‌سی یاکه یاشرن پالیتسه آگینتی صیشچك نیك ۋینتر. پراگرامه‌دن طش زائره (سلطان نورالدین سراینده بولغان واقعه) کورسه‌تله‌چکلر.

کارتینه‌لر دوشنبه وپنجشنبه کونلرده آلماشنادر. آنتراکت وقتلرنده هم سیانس وقتنده بیش کشیدن مرکب استرونی آرکیستر هرتورلی مسلمان کویلری اوینایاچقدر.

خودوژستۋیننی ایلیکترو تیاتر

„بوف“

پۋانگیلیستوۋسکی اورامده ابراهیمفلر (بختیارلر) یورطنده

بو گون یاڭا پروگرام ایله رسملر کورسه‌تله‌چك.

عصر کتبخانه‌سی
قزانده، پۋانگیلیستوۋسکی اورامده، ابراهیمفلر یورطنده.

یاڭاغنه باصلوب چقدی مشهور محررمزدن:

محمد عیاض الاسحاقی‌نك

ایڭ صوڭ تحریر ایتکان وایڭ یاڭا اثرلرندن:

طورمشمی بو؟ بیوك رومان. ١٠٣ صحیفه

بهاسی ٤٠ تین، بوچته ایله بیره‌روگه ٤٦ تین.

جمعیت کامیدیه ایکی پرده‌لك. ٥٦ صحیفه.

بهاسی ٢٥ تین، بوچته ایله بیره‌روگه ٢٩ تین.

صاتولا طورغان اورنی قزانده فقط «عصر کتبخانه‌سنده».
چیت شهرلرده مشهور کتابچیلرده صاتولادر. صاتار اوچون
کوبله‌ب آلوچیلرغه بیوك اکرام. مراجعت اوچون آدرس:
Казань, „Гасръ“, № 2

آریندغه بیرله‌ن صو تگرمه‌نی.

قزان گوبیرناسی ماماداش اویه‌زی کاچیر آولی یاننده کرکارغه ٣ چاقرم ۋیاتسکی یالانه بریستانه‌ ٧ چاقرم بیره‌ده، آمبار آکلری، آنبار، طورغه بیرلری، صوشیلکه‌لری ایله دورت طاشلی تگرمه‌نی اجاره‌گه بیرله‌در. تگرمه‌ده ایگن جیو اوچون‌ده بیك اوڭغایلی. اوصلوبییه‌سن قزانده، کانیرینسکی اورامده محمدرحیم اسحاق اغلی بونیوسی کانتورندن بلشورگه.

روسسکی استراخاۋوی اوبشستۋانك کانتوری

«شرق پادۋوریه» سندن «بلغار» ده ٧ نچی نومیرگه کوچدی.
محترم افندیلرنك استراخاۋانیه و باشقه اشلر ایله «بلغار» غه
مراجعت ایتولرن اوتنه‌مز.

ك. حسنف و اکرم بیغلوف.

تش طبیبی Ал. М. Бурляндъ
آلیکساندر مارکوۋیچ بورله‌ند
آورولرنی هر کون ٩ دن ٤ که قدر قبول
ایته. تیخۋینسکی هم بچه‌ن بازاری اوراملری
چاتنده برادران کریمفلر یورطنده.

اداره‌دن:

یولدز مشتریلرینه هدیه طریقنچه یوللاناچق «روسستان» بو کونلرده باصلوب بتدی. طشلانوب بتکاندن صوڭ میدانغه چغاچقدر. بو کتاب مشتریلرگه یولدزنك قایسی نومری ایله یوللاناچغی الکدن اعلان ایتلور.

فاس دولت اسلامیه‌سی حقنده.

روسیه‌ده تورکی گازیته‌لرچغا باشلاغاندن بیرلی فاس حقنده تورلی خبرلر چغوب طورمقده‌در.

حقیقة فاسنی یوطو فرضی شول وقتلردن‌غنه باشلانادر. بونڭ تفصیلی بویله. انگلیه مصرغه کردی. آ قدر آنده‌م مصرده فرانسیه نفوذی جاری ایدی. آنگلیه‌نڭ بوغلبه‌سندن فرانسوزلر ناراضی بولدیلر. فرانسوزلر مصر آچوون فاسدن آلورغه تله‌دیلر. لکن بوڭا آنگلیه قارشی طوردی. اول زمان آنگلیه‌نڭ بیك قوّتلی زمانی ایدی. نیمسلر اول آراده قوّتله‌نوب بیتمه‌گانلر ایدی. گیرمانیه قوّت طابوب آنگلیه‌گه هراشده رقیب بولغاچ آنگلیزلر فرانسیه ایله دوستلانوغه مجبور بولدیلر.

فرانسیه مصر حقنده آنگلیه‌گه خلاف طورماسه، آنگلیه فاس حقنده فرانسیه‌گه اعتراض قیلمایاچق بولدی. بونڭ معناسی: مصر آنگلیه‌گه وفاس فرانسیه‌غه بیرلدی، دیمك.

بومعاهده ١٩٠٤ سنه‌ده واقع بولدی. بوراش ایسکیدن دشمان بولوب کیلگان ایکی دولتنی بر برسینه یاقن دوست ایتدی. معاهده‌دن فائده‌لانوب فرانسیه فاسقه اشترنه باشلاغاچ‌ده آراغه گیرمانیه کیلوب قسلدی. فاس دولت اسلامیه‌سی مستقل بر دولت. هیچ کمنڭ آنڭ اشینه مداخله قیلورغه حقی یوق، دیدی.

بونزاع ١٩٠٧ نچی سنه‌ده ایسپانیه‌ده الجزیره شهرنده کونفرانس یاصالوغه سبب بولدی. قوشتان دولتلر جییلوب دورت یللق بر معاهده یاصادیلر. شول دورت یل اچنده فاس مستقل بولوب طوراچق. آنڭ امور داخلیه‌سینه هیچ کم مداخله ایتمه‌یه‌چك بولدی.

مگر فرانسیه ایله ایسپانیه‌گنه دیڭز بویی شهرلرنده پالیسه اشلرینه قاتشاچق بولدیلر. فرانسیه بانکه آچاچق بولدی.

بوسنه دورت یل کیچدی. فرانسیه بو یللر اچنده معاهده بوینچه فاسقه کرمی تورگان ایدی. ایمدی دخی کره باشلادی. گیرمانیه‌ینه باشن کوته‌ردی. ایمدی بوسفر فاسنی حمایه قیلو نیتی ایله توگل، بلکه آندن براولوش آلو نیتی ایله. گیرمانیه گازیته‌لری فاسنی بولوکیره‌ك دیب یازدیلر. ممالك گیرمانیه‌نڭ مشترك مجلس مشاوره‌سی بونی معقول کوردی. شول سببدن گیرمانیه حکومتی فاسنڭ محیط دیڭزی طرفی اوزینه بیرلگانده قالغانی فرانسیه‌غه بولووینه راضی بولدی.

اوزلرن اسلام عالمینڭ اخلاصن قایتارماس اوچون گیرمانیه بواشنی بیك یاشرن تدبیرلر ایله یورتکان بولا. لکن بوندی عمومی اشلر سیزلمی قالامی صوڭ؟

اگرده بوحالنڭ بولاچغی الکدن معلوم بولغان بولسه ایدی، استانبولده ایرانیلر اوتکان کوز یاصاغان مجلسلرن یاصامی اوق قالغان بولورلر ایدی.

اول مجلسده گیرمانیه‌نی گویا واقتویه‌ك اسلام مملکتلرن حامی دیب گمان قیلغانلر ایدی.

ایمدی بوگون نیمسلرنڭ اهل اسلامنی حمایه‌ده باشقه‌لردن قالشمایاچقلری بیك معلوم بولدی.

دولت دوماسی

نڭ ١٩ نچی آپریل مجلسی.

بومجلسده اشچیلرنی آوروو ایمگه‌نولردن استراخاوایت ایتومقنده‌غی نظام لائحه‌سی مذاکره قیلندی.

بارون تیزینگا اوزین لائحه‌نی داکلاد یاصاب، بونظامنڭ دولت اوچون بیك اهمیتلی ایدکن بیان ایتدی. اشچیلرنی

دولت آقچەسینه استراخاوایت ایتونڭ اساسی، ١٩٠٤نچی یل ١٢نچی دیکه بردەصادر بولغان فرمان‌عالیده بیان ایتلگان‌ایدی.

ساتسیال دیموکراتلردن ایکنچی پاکروۋسکی، اسمی بیك زور بولغان بولائحەنڭ خلافینه طاوش بیرەچکلرن سویلی. چونکه لائحەدەبعض اشچیلر، مثلا پریکازچیكلر، واق هنرچیلر توشرلوب قالدرلغانلر. حالبوکه تلەسه نیندی اشده بولسون، یاللانوب اشلی طورغان خلق دولت آقچەسینه استراخاوایت ایتلورگه، آورغان وقتده، اشسز وقتده هم قارتایغاچ، استراخاۋانیه آقچەسن آلورغه کیرەك. یعنی بتون اشچی صنفینڭ معیشتن تأمین ایتەرگە کیرەك. اشچیلرگه برآز مرحمت اشلەنگان شیکللی گنه یاصالغان بونظامدن، کوب فائده کوتەرکه ممکن توگل. اشچیلر اوزلرینڭ حقلرن، طارتشوب‌ده طابا آلاچقلر-دی.

کادیتلردن استیپانوف سویلەب، گرچه بونظام‌لائحەسینڭ بیك کیمچیلکلری بولسەده، کادیتلرنڭ لائحەنی ماده ماده قارارغه طاوش بیرەچکلرن سویلەدی.

٢٠نچی آپریل مجلسنده باشده ٢٠ نظام لائحەسی قبول ایتلدی. شول لائحەلر آراسنده، معارف وزارتینه اوقو اشلری اوچون یاڭادن بیدی میلیون صوم تعیین ایتو حقندەغی لائحەده بار.

بوندن صوڭ ۋولوستنوی زیمستۋا حقندەغی لائحەنی مذاکره قیلدیلر. اویەزنی اسییزدلرده نیندی کشیلر بولوون بیان ایتکان ١٥٣نچی استاتیەحقندەبایتاق مباحثه بولدی. بواستاتیەدەزیمستۋالرنڭ رئیسی دۋورەنلر باشلغی بولور دیگان. صوللر بونی اوزگارتورگه کیرەك دیلر. چونکه کرەستیانلر اشی قارالا طورغان مؤسسەلرده، کرەستیانلر طورمشی ایله بیك یاخشی طانش کشیلر اشلەرگه کیرەك دیلر. لکن اکثریت بوفکرنی قبول ایتمی، استاتیەنی کامیسیه توزیگانچه قبول ایته.

٢٢نچی آپریل مجلسندەده شولوق لائحەنی مذاکره دوام ایتدی. زیمسکی ناچالنیکلرگه ۋولستنوی زیمسکی اوپراۋالرنی تفتیش قیلو حقوقن بیرو حقندەغی ١٦٣نچی استاتیه اکثریت طرفندن قبول ایتلمەدی. دیپوتات گولکین «زیمسکی ناچالنیکلر اشکه یاراقسز کشیلر، آنلر توگل خلقنی اداره‌قیلورغه، حتی خنزیر آشاتورغه یاراقلی کشیلر توگل» دیگان اوچون بیش مجلسدن چغارلدی.

فاس مملکتینڭ حالی.

فاس مملکتندەگی طنچسزلقلر حقنده گازیتەلرده بیك کوب یازلدی. بوحقده یازلاچق آرتق یاڭا نرسه یوق. فاس شهری همان‌ده محاصرەده. فرانسیه مولای حفیظغه باردمگه عسکر ییبەردی. آنار بارغاچ البته نزاعلر بتەر. لکن اول بتو ایله فاس مملکتی اسمنده اسلام مملکتیده بتکانگه حساب بولور. حاضرگی کونده فاسدن هیچ برخبر کیلمی. بوخبر کیلمەو تیلیگرافلر عاصیلر قولنده بولغانلقدن‌در دیب سویلیلر. فرانسیەنڭ صول طرف گازیتەلرندن «اومانیته» گازیتەسی بوسوزلرگه اشانمی. فاس کبی زور برشهرنڭ عاصیلر قولنه بولووی ممکن‌توگل. ترتیبلی عسکرگه، اشکه یاراقلی قورالغه مالك بولماغان عاصیلرنڭ قوللرندن بوندی‌زور اشلر نیچك کیلسون، بونده‌نی‌ده بولسه حکومتنڭ برحیلەسی بولورغه کیرك، کاپیتالیستلر پارلامینت یوق وقتده عسکر ییبەرب اشنی بترب قالو اوچون‌بواشنی مخصوص اشلیلردی. ایکنچی برآنگلیه گازیتەسی فاسده قوزغالغان ترتیبسزلکلرنڭ سببن بیك آچق بیان‌ایته. «فاسده ترتیبسزلك‌چقمی‌قالو‌ممکن‌توگل، اش حاضرگی حالده بارسه، ترتیبلر اوزگەرمەسه، عصیان هماننده دوام‌ایتەر، هیچ بر وقتده طنچلق بولماس. چونکه فاس سلطانینڭ چیت مملکتلرگه ایللی میلیون صوم آقچەلاتا آلغان بورچی بار. آنڭ اوستینەصوغش تولەوی اولارق ایسپانیەغه ٢٥میلیون فرانسیەغه ٢٥میلیون‌تولەرگه تییش. بونڭ پراسینتی‌غنەده یلغه ٥ میلیون صوم بولا. بوبیش میلیون صومنی طابو فاس اوچون آغر. بونی تأمین ایتواوچون فاسنڭ بتون طاموژنا واردانلری، تەمەکی ماناپولیەلری وغیری شوڭا اوخشاش نالوکلری همەسی رهنگه صالنوب بتکان. مملکتنی اداره قیلو اوچون سلطاننڭ وارداتی یوق. مملکتنی آقچەسز اداره قیلو ممکن توگل، شول سببدن سلطان خلق اوستینه تورلی اورنسز نالوکلر صالوب خلقنی طالاب آقچه جییارغه مجبور بولا. خلقنڭ بوڭا هیچ راضی بولو احتمالی یوق. شول سببدن فاسده عصیانلر باشلانا. شوندی ترتیبسزلکلر بترلمەگانده فاسنڭ طنچلانو احتمالی یوق» دی.

ایرانده روسیه وگیرمانیه هم آنگلیه

روسیه‌ایران مملکتی‌اچنده خانیکیندن طهرانغه‌قدر تیمر یول صالاچق. روسیەطرفندن صالناچق بویولغه گیرمانیه‌کاپیتالی‌ده قاتناشاچق ایکان. گیرمانیه‌کاپیتالی‌ده قاتنشاندن صوڭ بویولنڭ بغدادقه یول صالنوب بتکانگه‌قدر اوك وجودکه کیلووی احتمالدر. هم بویول بغداد تیمر یولی‌ایله طوتاشاچقدر. آنگلیەده پیرسیه حکومتندن اعواص هم شوستیر آرقلی خارمیشدن خرم آبادشهرینه قدر تیمریول صالورغه امتیاز صوری. بو یول‌ده ایران کورفزینه کیلوب چغاچقدر. بویولنڭ‌ده ایران‌اوچون زوراهمیتی بولاچق، چونکه بوتقدیرده‌خرم آبادیولن‌خانکین آرقلی بغداتقه هم‌همدان‌یاکه سلطان آباد ایله قوم آرقلی طهرانغه طوتاشدرو ممکندر. بغدادیولن‌ده بصره کورفزینه چغارو ممکن. اول‌تقدیرده بصره‌کورفزی‌ایکی یول ایله بغدادهم طهرانغه برلەشکان بولاچقدر. یاکه بغدادیولی بغداده طوقتاب قالورده بصره کورفزینه معمر پورتینه قدر یاصالاچق آنگلیه یولی چغلور. هرحالده ایراندن یاۋروپاغه دیڭزگه چغارغه یول آچلاچقدر. بویوللرنڭ ایران سوداسی‌اوچون اهمیتی زور بولاچق.

آخوند عطاءالله بایزیدف.

ایلڭ قارت محررلرمزدن اولان، پیتربورغ آخوندی داملا عطاءالله حضرت‌بایزیدف جنابلرینڭ اوچنچی کون ٢٢نچی آپریلنی طاڭ آلدندن ساعت اوچلەدار عقباغه ارتحال قیلدیغی حقنده ادارەمزگه تیلیگرام کیلدی. غریق رحمت بولغای ایدی.

مرحوم یتمش یاشلرنده بولمق کیرەك. کوب یللردن بیرلی خستەلکده دوام ایتمکده ایدی. خستەلگی سببلی بلطرپیتربورغ مسجدینه نیگز صالو مراسمینه کوچ حال ایله گنه کیلگان ایدی. پیتربورغه سلطنت برمسجد صالو مرحومنڭ اوز فکریدر. بو اشکه بیچاره قرق‌یل قدر اجتهاد ایتدی. اوشبو اجتهادنڭ ثمرەسی اولارق مسجد صالنا باشلادی. اساس ودیوارلری تمام اولدی. لکن‌مرحومنڭ وفاتینه‌قدر بالفعل تمام بولمی قالدی. قرق یلدن بیرلی قیلنغان فرض، یعنی پیتربورغده رسمی وسلطنت بربیت‌اللهده امام‌اولارق ادای صلات‌قیلو مرحومگه نصیب اولمادی. الوغ ومهم‌اشلرنڭ مباشرلری نتیجه‌وثمرهٔ اجتهادلرن کورودن کوبسنچه محروم بولالر. عطاءالله حضرت‌ده طبیعتنڭ بوقاعدەسندن مستثنی بولا آلمادی.

مرحوم «نور» گازیتەسینڭ محرر وناشری‌ایدی. زماننده تورکیچه وروسچه برنیچه اثرلر یازمش ایدی. تاتارچه علم معاشقه دائر یازلغان «دنیایاکه معیشت» اسملی کتابی اوزبابنده برنچی کتابدر. بوندن باشقه‌فرانسوز مستشرقلرندن‌رەنان طرفندن دین‌اسلامغه تییوب یازلغان‌اثرگه قارشی «ردیه»سی «اسلام‌وترقی» اسملی روسچه‌اثری‌مشهوردر. بواثرلر استانبولده ترکچەگەده ترجمه قیلندیلر.

مرحومنڭ استاذ بیکەسی ایکی اوچ مخدومەسی واوزی اورنینه امام‌اولان بردن برمخدومی صفا حضرت محزون بولوب قالدیلر. جملەسینه صبر جمیل نصیب بولغای ایدی.

خارجی خبرلر

روسیه وقتای - عسکریه وزیری صوخوملینوف جنابلرینڭ اقصای شرقغه سفرقیلووی روسیەوقتای آراسنده چققان اختلاف حقنده تورلی قیل وقاللر چغوغه سبب بولدی. معلوم اولدیغی‌اوزەصوڭغی کونلرده قتای‌حکومتی آمیریکەغه‌طایانوب، مانژوریەده روسیه ویاپونیەنڭ قورغان پلانلرینه قارشی کیله باشلاغان ایدی. وزیر جنابلری شونڭ اوچون، اوزی باروب مانغولیه ومانژوریه‌اشلرن‌تیکشرورگه قرار بیرگان. قتاینڭ پیتربورغدەغی سفیری حکومتینه تیلیگرام ییبەروب، صوخوملینوف جنابلرینڭ وزیرلر شوراسینڭ قراری بوینچه سفرگه چققانلغن اعلام قیلغان. روسیه‌حکومتی قتاینڭ بیك تیزلك ایله صوغشقه حاضرلەنووی هم مانغولیه ومانژوریەده اشلی طورغان اشلرینڭ روسیەگه ضررلی‌بولو احتمالی سببلی‌تشویشکه توشکان. سلامتلەنوب بیتووی ایله خارجیه وزیری سازونوفنڭده اقصای شرقغه باراچغی وشول وقتده قتاینڭ پایتختی پیکین شهرینەده سفرقیلو احتمالن چیت‌مملکت گازیتەلری یازالر.

قتای حکومتی یاپونیه آفیسەرلری طرفندن اویرەتلە طورغان ایکی پولك آطلی عسکرلرن روسیه حدودینه یاقن ییرده سیسیکار شهرینه کیترورگه قرار بیرگان. گیرمانیه‌زاۋودلرنده‌اشلەنگان طوپلر بوکونلرده پیکینگه کیلوب ییتەچك ایکان. یاپونیەنڭ سیاسیلری قتای بله روسیه ویاپونیه‌حکومتلری آراسنده‌چققان اختلافنڭ زورغه کیتو احتمالن سویلی باشلاغانلر.

قتای - قتاینڭ جنوب طرفنده فتنەلر همان قوتلەنه بارا. کانتون شهرینڭ قابقالری یابلغان. ۋیس کارول بحریه ادارەسینه قاچقان. اختلالچیلر ۋیس کارولنڭ سراینه هجوم ایتکانلر. صوغش وقتنده برگینیرال ئوترلگان. اوط تورتو سببلی شهرده برنیچه یورط یانغان. عسکرلر شهرده طوروچی کشیلرگه اویلرینه بیکلەنورگه قوشقانلر. شهر اچنده اختلالچیلردن ١٨ کشی قولغه آلنغان.

قتاینڭ جنوب طرفندەغی باشقه شهرلرده چووالولر باشلانغان.

فاس - فاس شهرینه بیکلەنگان کشیلر بیك مشکل حالگه توشکانلر. آشاملق، اچملك نەرسەلری بیك قیمتلەنگانلکدن، کوب کشی آچلق بلالری چیگه‌باشلاغان. فاس سلطانی مولای حفیظ برتییندەآقچەسی بولماغانلقدن، بورچقه آقچه صوراب، بایلرغه مراجعت‌ایتکان. اول‌شهردن قاچوب کیتەرگه اویلاغان ایکان. شهرنڭ علمالری کیلوب شهردن کیتکان‌تقدیرده سلطانلقدن توشرەچکلرن اعلام قیلغانلر. شهرده طوروچی کشیلر اوطن بولماغانلقدن، میبللر یاغا باشلاغانلر.

◆◆

گیرمانیه هم ایسپانیه گازیتەلرینڭ بیك قاتی مقالەلر یازولری سببلی‌فرانسیه حکومتی فاسقه عسکر ییبەروون طوقتاتورغه مجبور بولغان هم فاسنی‌ضبط‌ایتەرگه یاکه بولەرگەفرض قیلماغانلغن بیان‌ایتوب، الوغ دولتلرگه نوطه ییبەرگان.

ایسپانیه حکومتی سیوط شهرندەگی ١٥ ملڭ عسکرینه صوغشقه حاضرلەنوب طوروحقنده فرمان ییبەرگان.

الوغ مهمانلر - مای آینده گیرمانیه امپیراطورینڭ ولی‌عهدی‌اوزینڭ زوجەسی ایله، بخارا امیری سیدعالیم‌خان، خیواخانی، سیام کارولینڭ ولی‌عهدی‌چاکرابون، چورناگوریه کارولی نیکولای هم نورۋیگیه کارولی گاآکون پیتربورغه پادشاهمز حضرتلرینه مهمان بولوب کیلەچکلر.

آلبانیه - بو آراده آلبانیەده عصیان قیلغان آرناودلر برنیچه ییرده ترکلرنڭ واق فرقەلرینه هجوم ایتوب ضرر کیترگانلر. اوشبو سببدن شوکت طورغود پاشا آنلرغه قارشی کوب عسکر ایله بارورغه قرار بیرگان. حاضرگی کونده ترکیەنڭ اشقودرەدەعسکری ٣٠باتالییونغه ییتکان. عاصیلر آندی کوب‌عسکرگه‌قارشی‌طورا آلمایاچقلرن بلگانلکدن،ماکیدونیەدەغی بلغار اختلالچیلرینڭ هم آلبانیەنڭ شمالنده طوروچی مسلمان آرناودلرنڭ قاتشولرن اوتنوب، ایلچیلر ییبەرگانلر.

باب‌عالینڭ، آلبانیه‌فتنه‌چیلرینه‌یاردم ایتووینه نارازیلغن اظهارقیلوب، قاراطاو حکومتینه نوطه ییبەرگانلگی گازیتەمزده یازلغان ایدی. قاراطاو حکومتی ترکیه بله دوستلقنی بترورگه تلەمەگانلگن بیان ایتوب، جواب قایتارغان. جوابنده آلبانیه عاصیلرینه یاردم ایتکان آفیسەرلرگه هم باشقه کشیلرگه تییشلی جزالرن بیرەچگن اعلام قیلغان. ترکیه حکومتی فتنەلرنی باصقاندن صوڭره آلبانیەده اصلاحات یاصاو حقنده لائحه ترتیب قیلغان.

یاڭا کتاب.

بو آراده شیخ عطار افندی ایمانایفنڭ «تاتار تلینڭ نحوی وصرفی» آتلی برکتابی نشر ایتلدی. بواثرنڭ موضوعسی‌نی ایدیکی اسمندن‌اوك‌معلوم. بزده موڭارچیك،قایوسی شرح ملاغه، قایوسی روس یاکه تورك گراماتیکەلرینه حرفیا تقلیددن عبارت بولغان، اونلاب صرف ونحو کتابلری بار ایدی. بوده شولرنڭ برسی. بونڭ چغوی تیك صان جهتنچه برکتاب آرتدره. اماش وصفت یاغندن قاراغانده هیچ برتورلی یاڭالق وخدمت کورسەتمی.

بوکتاب اوز آلدینه طوتقانده البته تنقیددن بیك کوب توبەن هم اول آنی کوتەرمیده، طورمیده.

شولای بولسەده تاتار تلی اوچون یازلغان صرف ونحولرنڭ عمومینه ونفس شومسئلەگەدائر برآز سوز سویلەمك‌اوچون، مین بو اثرنی ملاحظەدن کیچرمك بولام.

١) ایلڭ ئلك اثرنڭ یاخشی یاغن قاریق. لکن‌بویاق‌بیك آز. آلارنی صاناب بیرودە قیین توگل. کتابنڭ یاخشیلاب اشلەنمەگان وپشرلمەگان خام ماتیر یالغه بایلغی، اصول املا حقنده برنیچه بیانلری، تل وحروفاتمز ایله یاخشی تانشوغه یاردم ایتەچك بولغان مخارج حروفنی‌تیکشرووی، تاتار شیوەلرندن برنیچەسینه نمونه کیتروی، بتون کتاب اچنده «آواز» هم «بگلو» کبی برنیچه‌تاتارچه‌یاڭا اصطلاحنڭ بولووی، نهایت، موڭارچی «تورکی صرفی ونحوی» دیب یورتلگانگه ایەرمیچه، «تاتار تلینڭ نحو وصرفی» دیب آتاوی - ایشته بواثرنی جنتکلەب تیکشرگانده کوزگه چالنه‌طورغان بتون یاڭالغی ویاخشیلغی شولردر.

٢) کتابنڭ اسمنده اوك برمناسبتسزلك بار. هر تلده صرف قسمی نحودن آلده یورتله. ش. افندیده نحونی کتابینڭ ایلڭ صوڭینه قویغان. لکن، نیچوندر، کتابنڭ اسمنی طبیعی ترتیبچه «تاتار تلینڭ صرف ونحوی» دیەچك اورننده نحونی ئلك کیترب، «نحو وصرفی» دیگان. بو، مؤلف صرف بلەن نحونی بوتامیمی ایکان دیگان اویغه سلطاو بیرسەده، مؤمنگه حسن ظن واجب بولغانغه، مین آنسی‌اوق بولماس دیب بلەم.

٣) مین کتابنی قولمه آلوب، اوقی باشلاو بلەن تلینڭ ناچارلغینه، عبارەسینڭ وتعریفلرینڭ باشدن آیاق چغشسز هم تعقیدلی بولوینه حیران قالدم. کتابنڭ طش یاغینه، بلمیم نیچوندر، تربیه‌حقنده برنیچه یول یازو قویولغان. مونه شول یوللرنی اوقی باشلاغاچ اوق «چوب ایکان بو!» دیب کتابنی آتوب بەرەسی کیله. کتابنی باشدن آیاق اوقوب چغو شول قدر آور عذابکه، برەر شاکردکه زورغنه گناه اشلەگان اوچون، «سین بو کتابنی اوقوب چق!» دیب تکلیف قیلو شبهەسز بیك جیتشکان جزا بولور ایدی.

بیان وتعریفلرینڭ چغشسز، آور وتعقیدلی بولون آچق کورسەتو اوچون کتابندن برەر مثال آلیق. مونەایڭ باشده: «کلمه یا ایسەسوز تلفظده تاوشلردن‌عبارت بولادر!».

دخی برایکی‌قصقه‌جمله بلەن آڭلاتاچق «سوزنی» تعریفنه دقت ایتیك: «برەر ئەیبرنڭ فکرین‌نحو وصرف فورماسی بلەن اشتراك ایدوب، تل بلان ایتونی یاایسه کاغذده یازونی سوز دیب ایترلر.» مونه کوریگز، بولاردن‌نی آڭلاشلا. بولاردن آرتق آور وافادەسز عبارەنی قایدن تابارسز.؟

اوستەوینه بوایکی تعریفنڭ‌صوڭغیسی معنی اعتباری بلەده درست توگلدر. مین بونی صایلاب آلمیم. بتون تعریفلر شول روحده شول مرتبەدەدر.

٤) کتابنڭ ترتیبی، باب وفصللریده بیك آور واوڭغایسز رەوشده قویولغان. معلومات آچق ومعین‌کورنشلرده‌کورسەتلوب، اختیارسز بلنورلك ایتلوتییش. مونده ایسه اوزڭ‌ازلەب، چوقوبده برنرسه آلا آلمیسڭ. آلغانڭ ایکنچی ییرلرن اوقوغانده تاغی بوتالوب، چوبالوب قالا. برقاراغانده مؤلف بیك آشقغانده توسلی. اول اون کره بوزوب، یکرمی کره یازوب، قابات‌قابات اشلەسه بودرجه توبەن وچووالچق چقماس، هیچ بولماسه بار قدریسی آچق کورلور ایدی.

ئەلی بزده معین ومعلوم قاعدەلر یوق درجەسنده. آلارنی تیکشرو وچغارو اوچون صاف تاتار تلن بیك اوزاق وبیك تورلی یول بلەن تفتیش قیلورغه لازمدر. شولای ایتمەگانده بزهیچ بروقت صرف ونحوغه مالك بولا آلماهز. ش. افندی‌ایسه بولای آزاب چیگەسی کیلمەگانگه اوخشی.

٥) تاتار سوزلری نیندی املا بلەن یازلورغه تییش؟ - ایسکی دن کیلگانچەمی، ئەلە یاڭا کاراق برەر یول بلەنمی؟ مؤلف افندی بوخصده عملی برنرسه بیرمی. اول املا حقنده عمومی قوازلرنی‌ایچندرهده آنی تلگه وعملگه کرتو یولن ویرەتمی. صرف ونحو فنلری باشقه مطلبلر ایله برابر رسم خط حقنده زور اهمیت بیرگه تییشلیلر. مؤلف مونده برباقدن شوڭا دائر قاعدەلر، مثاللر بیرگه، ایکنچی یاقدن اوزینڭ یازوی ایله شول قاعدەلرنی عملگه کرته بارغه کیرەك. شیخ عطار افندی ایسەقاعدەلرده یونلەمەدی، ئەیتکانلریندە ده قارشی باره. مثلا: اول «چیت تلدن آلنغان سوزلرده شول تلنڭ املاسی ایلە یازلور» مفهومنده برقاعده قویا. ئە اوزی کوب اورنده بوقاعدەسن جیمره. «وقت» سوزی

ترکیه - کرید آتاونده‌غی مسلمانلرنی جبرله‌ولری سببلی ترکلرنڭ گریتسیه‌مالینه یه‌دن بایکوت یاصاغانلقلری گازیته‌مزده یازلغان ایدی. گریتسیه حکومتی بوطوغریده شکایت ایتوب، الوغ دولتلرگه مراجعت ایتکان ایکان. آنلرنڭ خبر یبه‌رولری سببلی باب عالی گریتسیه‌گه یاصالغان بایکوتنڭ بتکانلگن اعلام قیلغان.

◆◆

بوکونلرده عربستانده ترك عسکرلری ایله عربلر آراسنده یه‌دن صوغش بولغان. بر نیچه ساعت قارشی طورغاندن صوڭره عربلر بیك کوب مقتول ومجروحلرن قالدروب قاچارغه مجبور بولغانلر. ترکلر عمران‌نی یه‌دن ضبط قیلغانلر.

◆◆

بوندن مقدم کنج ترکلرنڭ «اتحاد وترقی» کامیتیتلری ایله پارلامینته‌غی فراکسیه آراسنده اختلاف چققانلغی یازلغان ایدی. اختلافنڭ دوام ایتووی سببلی مملکتکه بیك زور ضرر کیلودن قورقوب، صلح قیلشقانلر. مرکز کامیتیت اطراف شهرلرنده‌گی کامیتیتلرگه سیرکوله‌ر یبه‌روب، ایکی آراده‌غی اختلافنڭ تمام بتکانلگن اعلام قیلغان.

◆◆

مارکیر اسملی اینگلیز تحت ریاستنده برهیئت آزیه‌نڭ کوب، ییرلرنده سیاحت قیلوب، آثار عتیقه‌لرنی تیکشروب یورگان ایکان. قدس شریف شهرنده هیئت اعضالری صاقچیلرغه کوب آقچه بیروب، سلیمان ع. م. نڭ عبادتخانه‌سی اورنینه صالنغان مسجد عمردن بیك قیمتلی ایسکی اثرلرنی اوغرلاتقانلر. بو بواش قدس شریفده‌گی مسلمانلرنڭ بیك زور طاوش چغارولرینه سبب بولغان.

قتای - بوغدیخاننڭ اوکازی ایله قتای حکومتینڭ تیمر یوللر صالو، کسب وتجارت اشلرن آلغه یبه‌رو هم آقچه اصولن اصلاح قیلو اوچون، آمیریکه، آنگلیه، فرانسیه وگیرمانیه بانکیرلرینڭ سیندیکاتندن یوز میلیون صوم هم یاپونیه‌نڭ یوکوگاما بانکه‌سندن ۲۰ میلیون صوم بورچ آلغانلغی اعلان ایتلگان. یاپونلرنڭ قتایغه آقچه بیره‌سیلری کیلمه‌گانلکدن، یوکوگاما بانکه‌سینه‌ده آقچه‌نی بیرورگه یاوروپا بانکه‌چیلری اوستلرینه آلغانلر.

جاوا - جاوا آتاونده بر آتنا اچنده چوما ایله ۱۵۳ کشی آوروب، آنلرنڭ یوزدن آرتغراغی وفات بولغان.

آنگلیه - بوکونلرده آنگلیه‌نڭ داخلیه وزیری اشچیلرنی استراخاوات ایتو حقنده پارلامینتقه لائحه تقدیم قیلدی. اوشبو لائحه‌گه قاراغانده یل بوییینه ۱٦۰۰ صومدن کیم معاشلق آلا طورغان خدمتکارلر آورو بولودن هم اش طابا آلماودن استراخاوات ایتلورگه تییشلی. استراخاوای آقچه‌سی خزینه‌دن هم اشچیلرنڭ اوزلرندن بر مقدار آلناچق. اشسز قالغان یاکه آورغان وقتلرده خدمتچیلر استراخاوای آقچه‌سی ایله فائده‌لاناچقلر. بوطریقه استراخاوات ایتله‌چك اشچیلرنڭ صانلری ۱٤ میلیون یارمدن آرتغراق.

یاپونیه - کوریه‌ده یاپونیه حکومتینڭ وکیلی تیرائوچی‌نڭ اورنندن چغاچغی هم یاپونیه‌ده مارکیز کاتسورا تحت ریاستنده‌گی وزیرلر کابینیتینڭ استعفا قیلاچغی چیت مملکت گازیته‌لرنده کورندی. تیرائوچی‌نڭ کوریه حقنده طوتقان سیاستی یاپونیه حکومتی قارشنده یاراقسز طابلغان.

داخلی خبرلر

شهر دومالرنده - باکوده شهر دوماسینه صایلاولر بولوب، ٢٤ گلاصنینڭ ١٤ ی مسلمانلردن، ٨ ی روسلردن صایلاندی. ئه‌رمه‌نلردن فقط ایکی کشی گنه صایلاندی.

الکده شهر دوماسی بتونله‌ی ئه‌رمه‌نلر قولنده ایدی، مسلمانلردن فقط بیك معتبر کشیلردن گنه بر نیچه کشی صایلانا ایدی. بو ئه‌رمه‌نلر ایله مسلمانلرنڭ دوست وقتلرنده شولای ایدی. لکن ایکی آراده چققان صوڭغی دشمانلقلر اشنی بتونله‌ی اوزگارتدی. مثلا بوصایلاوده ئه‌رمه‌نلر بتونله‌ی مغلوب بولدیلر. آنلرنڭ یکرمیشه‌ر یل گلاصنی بولوب طورغان کشیلری صایلانا آلمادیلر.

مهمانلر - مای اچنده پیتربورغه گیرمانیه ولی عهدی، بخارا امیری، خیوه‌خانی سیام پرینسی، نوروژیگیه کارولی هم چیرناگوریه کارولی کیله‌چکلر دیب، پایتخت گازیته‌لری خبر بیره‌لر.

محکمه‌لردن - پیتربورغ آکروژنی صودی طرفندن «بیرژووی ویدمستی» گازیته‌سینڭ باش محرری واسیلیف بر آیغه، هم محررلرندن استیمبو آلتی آیغه حبسخانه‌گه یابارغه حکم ایتلدیلر. مذکور گازیته‌ده دوما اعضاسی گالالوبف، بیکاتیرینصلافده سابق دیپوتات کاراولفنی اوترورگه اشتراك ایتکان دیب برخبر یازلغان ایدی. بوخبر یالغان بولغانلقدن گالالوبف مذکور محررلرنڭ اوستندن محکمه‌گه مراجعت قیلدی. گالالوبف اوکتلر پارتیه‌سینه منسوب کشیلردندر. واسیلیف ایله استیمبو خبرلرینڭ درستلگن اثبات قیلو اوچون دیپوتاتلردن نیکراسف، گیگیچکوری هم پاکروشکی‌نی شاهدلککه چاقرسه‌لرده، آنلرده معیوبلر فائده‌سینه بر سوز ئه‌یته آلمادیلر. شول سببلی خبرنڭ توبسزلگی ثابت بولغانلقدن، آکروژنی صود یوغاریده‌غی جزالرغه حکم ایتدی.

تورلی خبرلر.

~ قانون اساسینڭ ۸۷ نچی استاتیه‌سینه بناءً زیمستوا یاصاو حقنده دوما طرفندن یاصالغان زاپروصقه اصطالیپین جنابلری ۲۷ نچی آپریلده جواب بیره‌چك.

~ باکوده‌غی «نجات» جمعیتی‌نڭ اورینبور مفتیسینڭ یوبیلی مجلسینه بر وکیل یبه‌رورگه قرار بیرگانی «کاسپی» گازیته‌سنده کورندی.

~ کوپراشله‌گانده خیانت قیلغان مأمورلرنڭ اشلرن تیکشرو اوچون تعیین ایتلگان سیناتور نیی‌گارت‌نڭ پادشاه حضرتلری طرفندن بعض حقوقلری آرتدرلدی. اول بوندن صوڭ خیانتلری معلوم بولغان چینوونیکلرنی اورنلرندن چغارا آلا هم حکمگه بیره آلادر.

~ پیتربورغده بو کونلرده آمیریکه سیستیمنده اشله‌نگان یاڭا بر پاراووزنی یورتوب قارادیلر. اورتاچه یورگانده ساعتینه ۹۰-۹٥ چاقرم یوری.

~ پیتربورغده ریوالیوتسیه‌نیرلر پارتیه‌سینه منسوب ۱۹ کشی صودیبنی پالاتا طرفندن نفی قیلنورغه حکم ایتلدیلر.

~ گومیل اویه‌زنده ده‌تلوویچ اسملی آولده یانغن چغوب ۲۸ یورط یانغان. اوت اچنده ۱۰۰ باش حیوان هلاك بولغان.

~ قرغز آراسنده هر یللی چوما بولونڭ سببلرن تیکشرو اوچون، چوماغه قارشی طورو کامیسیه‌سی قرغز استیپینه مخصوص کشیلر یبه‌ره‌چك.

~ صاراتوف اویه‌زنده لیپووکی اسملی آولنڭ کشیشی یورطینه توننه نامعلوم آدملر کروب، ٤٧ مڭ صوم آقچه‌سن اوغرلاب چققانلر.

~ سیمفیروپلده گیمنازیه‌ده اوقوچی دورت شاکرد ویلوسیپید آلورغه آقچه‌لری بولماغانلقدن، صوخوملینف اسملی بایغه قورقتوب خط یازوب، معلوم بر اورنغه ٦۰۰ صوم آقچه قویارغه قوشقانلر. صوخوملینف واقعه‌نی پالیتسه‌گه خبر ایتکان. هم پالیتسه صاقلاب طوروب، قورقتوب آقچه آلورغه تله‌وچیلرنڭ دورتسن‌ده طوتقان.

~ پیتربورغده ۸ نندن ۱٥ نچی مایغه قدر اوچو آتناسی یاصالاچق. یاڭا آیروپلانلر ایله چیتندن‌ده اوچوچیلر کیله‌چك ایمش.

~ سیواستوپلده برادران ماتسییویچلرنڭ بلیریو اوچقچی ایله یغلوب توشوب هلاك بولغانلقلری خبر ایتلگان ایدی. بو هلاکتنڭ سببن تیکشرو اوچون پیتربورغدن مخصوص کامیسیه کیلدی. لکن سببی معلوم بولمادی. ماتسییویچلر قارانغیلانغاچ، قوتلی یل وقتنده اوچقانلر. اوچقچلری‌ده کینه‌تدن ییرگه توشکان. سیواستوپلغه الوغ کنه‌ز آلیکساندر میخایلوویچ ده کیلدی.

~ موسکوده بعض کاندوکتورلرنڭ اوطروب یوروچیلرگه یالغان آقچه بیرگانلکلری سیزلوب اشلری تفتیش قیلندی. طراموایده خدمت ایتوچی بر تیمرچی یالغان کوموش آقچه صوغوب، شونلرنی کاندوکتورلر آرقلی طاراتدرا ایکان.

~ صیزران تیمر یولنده، قانادی استانسه‌سنده تیمر یولده هلاکت بولوب، اون کشی ایمگه‌نگان. سیکز واگون ییمرلگان.

~ کراسنی‌یار وولستنده نامعلوم آدملر طرفندن آکسیز جییوچی، بر استراژنیك هم یه‌شیك اوترلوب ۱۲۰ مڭ صوم خزینه آقچه‌سی طالانغان.

~ اوچقچ اختراع ایتوچی مشهور بلیریو بوکونلرده پیتربورغه کیلوب، فرانسیه‌غه اشله‌رگه بیرگان آیروپلانلرنی عسکریه وزارتینه طابشردی. پیتربورغده هواده اوچوچیلر اوچون مکتب آچاچقدر.

~ طومسکیده ییر آستندن، الوغ پیتر زمانه‌سنده صوغلغان بر پودلاب باقر آقچه طابلغان.

~ آدیسده نامعلوم آدملر شوستاك اسملی باینڭ اوبینه کروب اوزن، خاتونن وهم خدمتچیسن بالتا ایله صوغوب اوترگانلر. صوڭره آقچه، قیمتلی نرسه وآتلرن آلوب قاچقانلر.

~ بیکاتیرینودار یاقننده، گییاگینسکی استانسه‌سنده یانغن چغوب ۲٥۰ یورط یانغان. اوت اچنده بر نیچه کشیده هلاك بولغان.

~ باکوده میلیونیر طاگییف نڭ برسی طوقز، برسی اون اوچ یاشلك ایکی بالاسی، اویلرن طاشلاب کیتکانلر. هم «طورمش قناعتلندرمه‌گانگه کوره کیته‌مز» دیب یازوب قالدرغانلر. حاضرگه قدر بالالرنی طابقانلری یوق.

~ خجندده ۱۰ نچی آپریلده بیك قوتلی داول-بوران بولوب قشلاقلرده ٥۰ له‌ب کشی، ۳۰۰ له‌ب حیوان هلاك بولغان.

قازان خبرلری

شهر دوماسی - شهر دوماسینڭ ۱۹ نچی آپریلده‌غی مجلسی بیك نزاعلی مجلس بولدی. گلاسنیلرنڭ بر نیچه‌سی تورلی شخصی وعمومی مسئله‌لر حقنده تورلیچه سوز سویله‌دیلر. ایڭ اول شهر اداره‌سینڭ اعضاسی پلیتنف اوزغان مجلسده شهر مؤسسه‌لرنده خدمت ایتوچیلرگه پاسخه بایرامینه مکافات بیرو مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلغان وقتده گلاسنیلردن آلیشکیویچ نڭ شهر اداره‌سی اعضالرینڭ خدمتکارلر ایله ناچار معامله‌ده بولنولری حقنده سویله‌گان سوزینه نارازیلغن اظهار قیلدی.

اوپراوده صناعت شعبه‌سینڭ مدیری گالیشوف - آلیشکیویچ نڭ اول حقده سویله‌گان سوزلری درست توگل. اول شهر اداره‌سنده خدمت ایتوچیلر اورنلرندن چغارغه مجبور بولدیلر، دیگان ایدی. حاضرده آنلرنڭ کوبسینڭ اورنلرنده قالاچقلری معلوم بولدی، دیدی. آنلرغه باشقه یه‌دن بر نیچه کشی آلیشکیویچ سویله‌گان سوزلرنڭ درست توگللگن اعلام قیلدیلر. محمدجان سیداشف جنابلری شهر طرفندن برژورنال یاکه گازیته چغارو حقنده‌غی معروضه‌سینڭ بیك اوزاق زماندن بیرلی قارالمیچی یاتووینه وآنڭ اورنینه هیچ بر ترتیبسز باشقه معروضه‌لرنڭ قارالووینه عدم ممنونیتن اظهار قیلدی. گلاسنی آلیشکیویچ اوزغان مجلسده شهر اداره‌سی اعضالری حقنده سویله‌گان سوزلرینه قارشی بعض گلاسنیلر طرفندن کرتلگان اعلامنامه‌نڭ نسخه‌سن آلوب اوقوغاندن صوڭره جواب بیره‌چگن اعلام قیلدی.

صوڭره پرافیسور تریتییاکوف ١٤ نچی مارتده یاشرن مجلسده تیمر یول مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلغان وقتده رئیسنڭ سوزن طڭلامیچی چغوب کیتوب، مجلسنڭ یابلووینه سبب بولغان گلاسنیلر ایله قانون بوینچه اش قیلورغه تییشلگی حقنده اعلامنامه تقدیم قیلدی هم اول گلاسنیلرنڭ قیلغان اشلرینه پروتیست یاصاب، شهرنڭ آلتی کامیسیه‌سنده‌گی لوازمندن استعفا ایته‌چگن سویله‌دی. بوخصوصده طاوش بیك زورغه کیتکانلکدن، شهر رئیسی بیکیتف مجلسنی یابه‌قچی بولغان ایدی. باشقه اعضالرنڭ اوتنولری سببلی تریتییاکوف اعلامنامه‌سن کیری آلدی وشونڭ ایله نزاع بتکانگه حسابلاندی. دوما تریتییاکوفدن کامیسیه‌ده‌گی اشلرن دوام ایتدروون اوتنورگه قرار بیردی. صوڭره تیمر یول مسئله‌سی مذاکره‌گه قویلدی. شهر رئیسی بیکیتف پیتربورغه باروب، تیمر یوللر کامیسیه‌سینه اشتراك ایتکانلگی حقنده معروضه‌سن تقدیم قیلدی. بعض کشیلر تیمر یولنڭ قزان آرقلی اوتووینه اشانچ قالماغان، دیب سویله‌گان ایدیلر. بیکیتف جنابلری آندی خبرلرنی تکذیب قیلدی. - «تیمر یول مسئله‌سی بوتونله‌ی حل قیلنماغان ئه‌لی. بو مسئله مای آینده شهر وزیمستواو کیللرینڭ اشتراکلرندن باشقه یاڭا تیمر یوللر کامیسیه‌سنده، آندن صوڭ وزیرلر شوراسنده وایڭ آخردن دیکه بر آینده یاکه ۱۹۱۲ نچی یلنڭ باشنده گ. ساویتنڭ ۲ نچی دیپارتامینتنده مذاکره‌گه قویلاچق» دیدی.

دوما سبر تیمر یولینڭ قزان آرقلی کیتووی حقنده ولایت زیمستواسی ایله برگه اجتهاد ایته‌رگه قرار بیردی هم بوحقده کیره‌کلی معلوماتلرنی جییونی تیمر یول کامیسیه‌سینه طابشرورغه قرار بیردی.

عرب املاسنچه «وقت» یازلورغه تییش، ئه اول آنی اوز قانونینه قارشی «واقت» دیب قویا. عربلرده «عقل» دیب یازلغان سوزنی اول «آقل» دیب یازا. مشترك‌نی «مشتره‌ك» دی. «اسم خاص» دیگان سوزنی نه عربکه نه تاتارغه کیلمه‌گان ره‌وشچه «اسم حاس» دیب یوروته. شوندیلر آنده طوب طولیدر. اول کتابینڭ بر ییرنده ایسکیدن کیلگان ره‌وشچه یازونی رهبر ایتدیکن سویلی. ئه اوزی شوڭا آچق مخالف بارا. مثلا: خاتون، یازلغان، اویگه، اوقوته، کون، تورلی، تورتوب کبی سوزلرنی معروف اصولندن چغاروب خاطن، جازلغان، ایگه، اوقطا، کن، ترلی، توتب دیب یازا. یوق، یازو کبیلر براورونده «ی» بله‌ن ایکنچیده «ج» بله‌ن یازلغانلر.

اول قای بر ییرده آرتق مدیتکه بیرلوب، کوبلك علامتی بولغان «لر» نی ده «لار» یازوب تاشلی، ئه کوب اورونده چیگندن طش صوتیه‌چی بولوب، یوغاریده‌غی سوزلرچه، احمدجان خلفه املاسی بله‌ن یازا باشلی.

بوندی تناقضلر، اطرادسزلقلر کتابنڭ باشندن آزاغینه‌چه هر ییرده اوچری بیره‌لر. مؤلف اوزینڭ قویغان قاعده‌لرن اوزی اوك جیمروب، واتوب بترگاچ، آلارنی باشقه‌لر نیچك رعایه قیلسونده، نی دیب آنی اشکه صاناسونلر!

٦) کتابنی دقتله‌ب اوقوغانده مؤلفنڭ تلنی یاخشی بلوب بلمه‌وی حقنده شبهه کیله باشلی. اول احتمال تاتاردر. احتمال تاتار تلنده یاخشی بله‌در. لکن آنڭ اول بلوی فائده ایتمه‌گان. حاضر بزده یاڭا ادبیات بار. اول ایندی بر نیچه دورلرنی کیچروب تل جهتنچه‌ده بایتاق توزه‌لدی، ماطورلاندی. بوکونگی ادبیات ایله یکرمی یل اولگی ادبیاتمز آراسنده بیك زور آیورما باردر. کتابی اشکه آلشونی تله‌گان آدملر، اثرلرن ادبیاتنڭ حاضرگی چاماسینه متناسب ایته‌رگه تییش. یوقسه، اول طابنالا، یوغالا. بو طبیعی.

ش. افندی ایسه بونی برده ملاحظه‌غه آلماغان. آنڭ یازغان تلی یاڭا ادبیاتمز طوماغان چاقده‌غی اثرلر - قصص الانبیالر، فضائل الشهورلرنڭ طرز ادبیسندن توبه‌ن، مؤلف یاڭا ادبیاتمز ایله یاتانوش توگل، یا اول آڭا تأثیر ایته آلماغان. نیك بولسه، پشوب چقماغان.

آچقلق اوچون تاغی بر مثال آلیق. مونه هیچ بر صایلامیچه کتابنڭ بر ییرن آچام:

«امالکن، هر نیچك بولسه‌ده، انسانیت شولوق مذکور طبیعتنڭ قوانینی اوزگارتورگه بیچاره حالنده‌گی حیاتینی دوام قیلورغه مجبوردر.....

شول جهتدن طریقمز شول بولدی، که، عرب حروف هجاسینڭ قاعده‌لرینه طایانوب، هم طبیعت قانونینه طایانغان علم لغت قاعده‌لرینه طایانوب حرکت قیلدق!» مونه کتابنڭ تلی باشدن آیاق شول روح شول اسلوبده بارغان. بو عباره‌نڭ نی مرتبه‌ده توبه‌ن وآرتده‌لغن بلو اوچون هیچ بر نه‌رسه کیره‌کمی. یالغز ذوق جیته. بولماسه، مؤلف اوزی اشانماسه، اثرن یاڭاراق بر کتابنڭ مثلا: صوڭغی «طورمشمی بو؟» تلنه چاغشدرسون. عموما مؤلف افندی آچق، صاف تاتار تلنده یازا بلمی. آنڭ قلم قوتیده بیك صای، بیك ضعیف.

هم اوزنده بولغان معلوماتنی هرکمگه آچق ایتوب برکورنشکه تزه آلوغه‌ده اقتداری جیتمی. یاکه اول بوڭا طرشمی. شونلقدن کتابی‌نی قامر، نی آپارا بولوب قالا.

۷) اثرنڭ تاغی بر کیمچیلگی - طنشلرغه (знакъ препин.) رعایه ایتمه‌ویدر. اول کتابنده طنشلرنی بیان قیله. اما اوزی شول بیانن ییرینه جیتکرمی، طنشلر کوب اورونده یوق. بولغانلرنده‌ده یاڭلشلق کوب. مکتب بالاسی رعایه قیلورغه مجبور بولغان طنشلر حقنده فیلالوگ افندینڭ مساهله‌سی بیك زور نقصاندر.

۸) باشقه هر یاقدن مکمل بولغان تقدیرده کتابنڭ یارم قیمتن بتره وعملن چغاره طورغان جهتی - بونده‌غی قاعده‌لرنڭ ادبیاتدن تمام یراق طورویدر.

بو، بر مونده‌غنه توگل، موگارچی زارالغان باشقه صرف ونحولرده عمومی بولغان بر کیمچیلکدر. موگارچی هیچ بر نحو ارزینڭ ادبیاتقه مناسبتن آنڭ ایله تمام باغلانغان ایکان کورسته آلمادی. واقعده آلای تییش توگل ایدی. صرف ونحولر تل وادبیات اوچون یازلالر. باشقه خلقده صرف نحونڭ بتون قواعدی ادبیاتقه تطبیق ایله اوقلوب بارا، نمونه ومثاللر عموما ادبیاتدن، خلق مصنفاتندن آلنالر. ش. افندی بونی اعتبار ایتو تییش ایدی.

دارالفنوننڭ حقوق وادبیات شعبه‌لرنده بولغان صودیاهم فیلالوگ شیخ عطار افندی ایمانایفقه بونی رعایه قیلابلمه‌و، یاکه تله‌مه‌و هیچ بر تورلی عذر واعتذار بله‌ن‌ده کیچرلمی طورغان کیمچیلکلردن ایدیکی هرکمگه معلومدر. بولار اوستینه بوکتابده بتون اصطلاحاتنڭ عربچه‌دن آلنغانن، عربچه‌نڭده معروفلرن آلمیچه ئه‌لله‌نیندی یاڭا، لکن کیلشسز وآور سوزلر ایله آلشدرلغانلغن، اشله‌نوب، مثالی نیسی بله‌ن تمام آڭلاشلغان برگنه‌ده قاعده بولماغانن، روحسز وچووالچقلغن قوشسه‌ق، کتابنڭ بتون کارتیناسی تمام بولور» دیب بله‌م.

عبدی.

صناعت كاميسيه سى - صناعت كاميسيه سينڭ ٢١نچى آپريلده بولغان مجلسنده ايڭ اوّل روس هنرمندلری جمعيتنده قزان يلغاسينڭ ايكنچى ياغنده‌غى بيسته‌لر ايله شهر آراسنده پار ايله يوری طورغان ڨاگون يوللری صالورغه صوراغان امتيازی حقنده مذاكره بولدی. كاميسيه بيسته‌لرنی ڨاگون يوللری ايله طوتاشدرونی معقول كورسه‌ده، هنرمندلر جمعيتينڭ مقصودن وجودكه چغارور اوچون، آقچه طابووی حقنده شبهه‌گه توشدی. يېته‌رلك آقچه بولماسه، مذكور جمعيت ڨاگون يوللری صالونی بيك اوزاق زمانغه كيچكدره‌چك. حال بوكه باشقه آقچه‌لی كشيلرنڭ مذكور يولنی بر ايكی يلده تمام ايتولری احتمال. شول سببدن كاميسيه متياز بيرگانچى ڨاگون يوللرن نيچه يل اچنده تمام ايته‌رگه قولندن كيلگانلگی حقنده معلومات صوراب، هنرمندلر جمعيتينه خبر بيبه‌رونی معقول كوردی.

آندن صوڭ مجلسده كوزی بيسته‌سنده طوروچيلرنڭ ايليكتر استانسه‌سی ياصاتورغه صوراب، شهر اداره‌سينه مراجعت ايتكان اوتنچنامه‌لری مذاكره‌گه قويلدی. كاميسيه مذكور بيسته‌گه آلافوزف زاڤودندن ايليكتر كيترونی ممكن طابسه‌ده، شهرنی ياقترتو اشلرينڭ «گازوايليكتر» جمعيتی قولنده قالووی ياكه شهر تصرفينه آلنووی تمام حل قيلنغانچی بو مسئله‌نی آچق كويينچه قالدروب، طوروغه قرار بيردی.

ئوتروچينڭ طوتلووی - اينستيتوت طاونده خورجين اچنده طابلغان ميتنی تشريح خانه‌ده يارغان وقتده ايكی خاتون كيلوب، اوستنده‌گی يوبكه‌سندن طانوغانلر. مقتوله خاتون بالق‌بازاری اورامنده ايلينيچ يورطنده كازانسف فاميليه‌لی تگوچی ايله طوروچی ٣٠ ياشلك كراسنو پيروڤا نام خاتون ايكان. بوخبرنی آلغاچ‌ده، ياشرن پاليتسه آگينتلری فاتيرينه باروب، كازانسف‌نی قولغه آلغانلر. كازانسف باشده خاتوننی طانوماغانغه صالشقان. لكن آنی تشريح خانه‌دن بيبه‌رمه‌گانلر. كيچ بله چاستقه بارورغه وقت يېتكاچ، كازانسف عيبن اقرار قيلغان. - «باشقه كشی بله يوروب، ميڭا خيانت قيلووی سببلی مين آنی بالطاڤيته‌سی بله صوغوب ئوتروگه مجبور بولدم. آندن صوڭ خورجين اچينه صالدم‌ده، كيچ بولغاچ، لوماواى ايله پادلوژنی اورام يانينه ايلتوب طاشلادم» ديگان.

ئوتروچی ٢٧ ياشنده مقتوله خاتوننڭ آولداشی ايكان. آنلر ٢ يل قدر برگه طورغان بولغانلر.

ته‌ری قاراغی - اوچنچی كون كوندزبله اسپاسكی ماناستيرنڭ چاساڤنه‌سينه ماشوتين فاميليه‌لی برچوواش كيلگان ايكان. ماناخ كورمه‌گان آراده كسه‌سينه برنيچه ته‌ری صالغان هم ماناخدن ينه‌دن ٢ ته‌ری صاتوب آلغان‌ده كيتكان. لكن كسه‌سی تيشك بولغانلقدن، ته‌ريلر ايده‌نگه توشكانلر. ماناخ واقعه‌دن خبردار بولغاچ، چوواشنی طوتدروب، چاستقه بيبه‌رگان ايكان. تنتو وقتنده يانندن ٤٠٠ دانه‌لب ته‌ری طابلغان. ماشوتين اول ته‌ريلرنی گاستيننو دۋور اورامنده بورلاكف‌نڭ ماگازيننن اوغرلاغانلغن اقرار قيلغان.

امتحان - بيشبالتاده سعادت اميرخانيه اداره‌سنده اولان قزبالالر مكتبنده ٢٦نچی آپريلده سه‌شنبه كون امتحان باشلانوب، هر كون ايرته ٩ دن ٢ ساعت‌گه قدرلی، اوچ كون دوام ايده‌چكدر. شاگردلرنڭ قول هنرلری‌ده كورسه‌تله‌چكدر. كوررگه كيلوچی خانم‌لر قبول ايدلورلر.

سعادت اميرخانيه.

تصحيح.

٦٧٠ نچی يولدزده بيان حقيقت فلسفهٔ اعتقاديه‌نی ملتمزنڭ دينی حكمی آه ديگان عباره‌نی :

بيان حقيقت. فلسفهٔ اعتقاديه. ملتمزنڭ دينی حكمی وفلسفی صورتده آڭلارغه احتياجی ديب اوقورغه تيوشدر.

ناشر و محرری: احمدهادی مقصودی.

⁂

ماگنيتيزور ف. سيتنيكوف قزانغه قايتدی.

Магнитизеръ Ф. Ситниковъ возвратился въ Казань.

آرزان صاتلا.

ياڭابيسته‌ده بالشوی سيمبيرسكی اورامنده عينان الدين وايسفنڭ ياڭا يورتی ايشك آلدنده‌غی بتون عمارتلری ايله صاتلا. بهاسن شول يورتدن ياكه كرپوست آستنده كونتی پوچته‌دن بلشورگه.

آكوشيركه - ماسساژيستكه هم چچك صالوچی چينكه كيتكان ييرندن قايتوب آورولرنی قبول ايته باشلادی. بلغارده ٢٦ نچی نوميرده.

Т-ва БРОКАРЪ и Ко
МЫЛО ЯПОНСКІЙ ТРЕФЛЬ
МЫЛО ЯПОНСКІЙ ТРЕФЛЬ
Товарищества БРОКАРЪ и Ко
ТОВАРИЩЕСТВО БРОКАРЪ и Ко МОСКВА
ОСТЕРЕГАТЬСЯ ПОДДѢЛОКЪ И ПОДРАЖАНІЙ.

آفتامابيل‌لر
هر تورلی فاصونده
Автомобили „ЛОРЕЛЕЙ“

غونكه‌لرده برنچی پريزلر آلغان مشهور «لارالی» زاۋودينڭ آفتامابيللری شهر هم اوياز يوللرنده يورور اوچون برنچی درجه‌ده طازا طابولغانلغی اوچون محترم مشتريلرگه تقديم قيلامز قزان، صمار، اورنبورغ هم اوفا غوبيرنالرينه صاتار اوچون پريدستاۋيتللری

طارغاوی دوم
برادران كريموفلر قزانده
بهالرينی هم پريسكورانتنی صوراتگز
آدريس: **Казань Бр. Каримовымъ**

اورن كيره‌ك. چالليده بيرژاوی كاميتيتده ٧ يل خدمت ايتكان، ايگن آلو وصاتو اشلرنده ماهر روسچه وتاتارچه بله طورغان مسلمان اورن ازلی. مانوفاكتور، ياكالينی هم ايگن اورنلرينه كوروگه راضی. بيك محتاج بولغانلقدن، خدمت حقی آز بولسه‌ده قبول ايته.

آدريسی: پچه‌ن بازارنده طار طفرقده علی احمد دۋورنده حسين ولی‌الله اوغلی منصورف‌نی صورارغه.

موزيكالنی ماستير علاج الدين عين الدين اوغلی سيفوللين قزانده

ياڭا اختراع

قول ايله اوينی طورغان پيانينو ميلاديك اوچون ميخانيزم اختراع قيلدم. بو ميخانيزمنی هر بر قول ايله اوينی طورغان پيانينو ميلاديكلرغه قويارغه ممكن. بو خانزم ٥ مينوت قدر وقت اچنده ٩ ميتر اوزونلقنده‌غی نوتالرنی اويناب چغا آلادر. ميخانيزمنڭ ياخشيلغی اوچون ١٩٠٩ نچی يل قزان ڤيستافكه‌سنده زور كوش مدال آلندی.

ميخانيزمنڭ بهاسی برتورليسی ٣٠ صوم، اعلادرجه‌ده‌گيسی ٣٥ صوم. آدريس:

Казань, Евангсл ул., д. Исхака Мавликеева. Музыкальному маст. Гилязетдину Гайнутдиновичу Сайфуллину.

شرقی قازلق كارخانه‌سی

Восточная колбасная

برنچی مرتبه اولارق مسلمانلر آراسنده ٥٠ تورليلب قازلق، كالباصا، باصدرما پشكان ويشه‌گان كاپچونی قازلقلار ياڤروپا اصولنده حاضرله‌نمكده‌در. بيك چيستا وبيك اهميت بيرلوب حفظ صحت‌كه موافق روشده حاضرله‌ندگنده، آلوچيلرمزنڭ ممنون بولونده شبهه ايتميمز. كارخانه‌مزده هرتورلی زاكازلر قبول ايته‌مز هم چيتدن صوراوچيلارغه صوميغه ٢٥ تين زاداتكه ييبه‌رگانلرگه نالوژقيلوب‌ده يباره‌لدر.

تله‌گان كشيلرگه پريسكورانت بوش يباره‌در.

شعبه‌سی: اوسيه‌ده ڤولژسكی هم صامالیوت پريستلری آراسنده.

Казань, Евангилистовская ул. домъ Сабитова, Абдулла Кильдишевъ.

بلغار

همه نوميرلر ماسلنی كراسكه ايله بويالغان؛ الكتريق ايله ياقترتيله، پار ايله جلتوله. جماعتلری ايله كيلوچی مسلمانلرغه آيرم شيرمه‌لی نوميرلر، خاتونلر ايرلر اوچون آيرم جلی بدرفلر حاضرلنمشدر نوميرده پوچته تيليغراف وباشقه يومشلر ايچون خدمتكارلر، اطاعتلی خادم وخادمه‌لر موجوددر ايكی زور زالده، هروقت مسلمان، روس وتركيه غزيته‌وژورناللری موجوددر. آشخانه ماهر آش پشروچيلر اداره‌سنده بولوب هروقت حفظ صحت‌كه موافق طعامر حاضرله‌نه. بوفيتده هر تورلی مينيرالنی صولو قواصلر باردر. نوميرلر ٥٠ تيندن باشلاب اوچ صومغه قدر. آيلقلاب كيلشو ايله. مال آلوب كيلوچيلرگه اصقلادلر حاضردر. تيليفون نومری ٧٤٨ حرمتلو مشتريلرمزنڭ توه‌روحه‌لرينی اويغاتوو قوهٔ سمعيه‌لرينی خوشلاندرور اوچون خصوصی صورتده حاضرلنگان اويون ماشيناسی زالنی تزيين ايته‌در.

ПОЛНОЕ СОБРАНІЕ СОЧИНЕНІЙ

4 рубля без доставки.

ГЮИ де-МОПАССАНА.

5 рублей съ пересылк.

Переводъ подъ редакціей **А. А. Коринфскаго**, въ 14 томахъ съ портретами, автографами и съ литературно-біографическимъ очеркомъ **А. А. Коринфскаго**. въ первомъ томѣ—**Оцѣнка таланта ГЮИ де-МОПАССАНА** граф. **Львомъ Николаевичемъ Толстымъ** и рѣчь, сказанная на могилѣ **ГЮИ де-МОПАССАНА** французскимъ писателемъ **Эмилемъ Золя**. **ЦѢНА** за всѣ **14 томовъ** въ розничной продажѣ **14 рублей** (по 1 р. за томъ). Открыта предварительная, на льготныхъ условіяхъ, подписка: **цѣна ПЯТЬ рублей** съ доставкою и пересылкою во всѣ мѣста Россіи за все полное собраніе сочиненій. книги печатаются на роскошной бумагѣ, въ художественно-исполненной обложкѣ, содержатъ въ себѣ около 5000 страницъ убористой печати съ иллюстраціями и портретомъ автора на мѣловой бумагѣ. Въ число 14-ти томовъ входятъ, кромѣ вышедшихъ при жизни геніальнаго французскаго писателя сочиненій, и

ВСѢ ЕГО ПОСМЕРТНЫЯ ПРОИЗВЕДЕНІЯ.

На 1-е ПОЛНОЕ собраніе сочиненій ГЮИ де-МОПАССАНА въ 14-ти томахъ, подписная цѣна ПЯТЬ рублей. По вых-дѣ всѣхъ томовъ, цѣна будетъ повышена до 12 рублей. Требованія и деньги (5 р.) адресовать: **Книжному магазину «СѢВЕРЪ»** С.-Петербургъ, Петерб. Сторона, **Большой просп., д. № 3.**

قزانڭ بازار بهالری:

٢٢ نچی آپريلده

يلقی يال، قويرق ايله	٧ صوم	— تين
قوری صغر يوطی	١٦ «	— «
چی صغر يوطی	٥ «	— «
قوری باشماق يوطی	١٤ «	— «
ويتكه ياباغه	٣ «	— «
آپويكه قوری يوطی	٢٦ —	— «
چی آپويكه يوطی	١٠ «	— «
بالوی قوری يوطی	١٦ «	— «
بالوی چی يوطی	٦ «	— «
صارق تكه‌سی	— «	٧٥ «
ايری صارق روسكی	١ «	— «
چيركاسسكی صارق	١ «	٢٠ «
كچه	«	٨٠
جال قوری يوطی	١٠ «	— «
قل قوری يوطی	٢٢ -	٢٤ «
بورمق	١ «	٣٠ «
يفار	٢ «	— «
بوتق طای	٢ «	٥٠ «
آق كزه‌ن	«	— «
بوری	٥	— «
صابن مايی يوطی	٦ «	٨٠ «
چی مای يوطی	٣ «	٨٠ «
آرش اونی	«	٧٠ «
بوداى صولی	— «	٤٨ «
امپركانسكی صولی	— «	٥٢ «
صارق ايشی يوطی	٤ «	٨٠ «
قوی مای يوطی	٨ «	٢٠ «
شيكر يوطی	٥ «	٩٠ «
آق ماموق	٤٤ «	— «
سيری ماموق	٤٠ «	— «
قازيونی ايری	٨ «	— «
قازيونی واق قاوريسز	١٢ «	— «
حورقه‌مكی	١٦	— «

«ايديال»

اسمنده اوزاق صاقلانا طورغان گوزل ايسلی

صابون، آديكالون هم ايسلی مای

موسكۋاده س. ا. چيپيلويتسكی واوغللرينڭ فابريقه‌سنده اشله‌نگان.

ياڭاغنه كيلب يتدی آستراخان چواكلری هم كاوشلری

ياخشی دقت ايلان اشله‌تلب كوب تجربه‌لر ايله‌ن صنالغان ياز وجاى كييه‌ر اوچون برنچی درجه‌ده موافق يعنی طازه، يموشاق جيگگل هم كوركام ياخشی بر آياق كييمی بولغانلقدن هركمگه توصيه قيلامز. چيت شهرلردن صوراوچيلرغه پوچطه ايله‌ن يبه‌رله‌در.

قزانده عين الدين مؤمنف مغازينی

پرالومنی اورامده اوز يورطنده تيليفون نومری: ٨٢٧

Восточные номера. شرق مسافرخانه‌سی.

قزانڭ پچه بازارنده برنچی درجه‌ده تميز ومزين شرق مسافرخانه‌سی پوچته، تيليگراف وبانكه‌لرگه ياقن اورنڭ طرامڤای يولی بوينده‌در. طهارة خانه‌سی جلی، ايرلر وخاتونلر اوچون آيرمدر. آشلری مسلمان پۋار اداره‌سنده حفظ صحتكه موافق روشده حاضرله‌نه‌در. بوفيتده مينرالنی طاتلی صولر صاتلادر. زالنده تورلی مسلمان كويلری اويناب طورادر. ايشك آلدنده مال‌لر قويار اوچون اسكلادلری باردر. يوموش اوچون خادم وخادمه‌لر حاضردر. نومر بهالری ٥٠ تييندن باشلاب ٢ صوم ٥٠ تيينگه قدردر. تيليفونی ١٠١٣ نچی نوميرليدر.

دالنی آرخانگيلسكی اورامده پادوروفلرنڭ بيك ياخشی اينوب صالنغان ايكی ياتاڭلی يورط صاتلا. يورتی يانينده بيك زور ياخشی باچه‌سی، آراژه‌يلری‌ده بار. ييری ١٨٤٧ مربع صاژين. بهاسن گروزينسكی اورامده آليكساندروڤا يورتنده پ. آ. بادلونسكينڭ كاميسيونی كانتور اسندن ساعت ٤ دن ٦غه قدر بلشورگه.

قمز.

سمبر گوبيرناسی بوا شهرنده بيك صاف هوالی اورنڭ ٢نچی يل اولارق قمز اوستاسی برخييف طرفندن آچلاچاق زاۋيدينيه‌مزده ٩ نچی مایدن اوتكان يلغی كبی صاف ولذتلی هر كمنڭ طبيعتينه يارارلق فائده‌لی روشده دوقتورلرنڭ قارامقی ايله هر تورلی قمزلر حاضرله‌نه‌چكدر.

مراجعت قيلورغه شهاب الدين ثابتقه

آدريس: г. Буинскъ Симб. губ. казанс. ул. Ш. Сабитову.

نيرمه‌مز ١٩٠٩ سنه قزان ڤستافكه‌سنده زور آلطون ميدال آلدی.

مغازينلرمزده هر وقت

آرزان بها ايله صاتلمقده‌در:

پن كنيتيل هم يفه‌ك ايله چيگلب اشله‌نگان اعلا طاقيه هر تورلی كله پوش، فس هم قالفاقلر، چن انجيلی كله پوش وقالفاقلرده اشله‌ب بيرورگه زاكاز قبول ايته‌مز.

صومينه ٢٥ تين زادانكه ييبه‌رگان مشتريلرمزگه هرطرفقه پوچته هم كانطورلر ايله نالوژنی پلاتيوژ قيلوبده هيچ توقفسز يبه‌رمز.

سوداگرنڭ باشلانووی ١٨٦٨ سنه‌ده.
تيليفون نومری ٧٧١.

عين الدين ثابتف

گلاونی اسكلادمز قزانده تيخۋينسكی اورامده اوز يورطمزده.

آتدیلینیه‌مز

پچه‌ن بازارنڭ مسجد آستنده

يارمينكه‌لرده:

مكاريه‌ده مسجد قارشوسنده اوزكيبتمزده ١٢ نچی و١٤ نچی نومرلرده، اربنده آستنده ره‌تده. بوكلمه، مينزه‌له، بری، اوف، استرلی طاماق، به‌له‌به‌ی، سمبر، چالی وغيرلرده.

آدريس: Казань, Главный Складъ: Гайнутдину Сабитову.

Редакторъ-Издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ   مطبعهٔ كريميه قزان.   Казань Электро-Лито Типографія и Словолитня Т.Д. „Бр. Каримовыхъ“